

NOVIOPOSTA

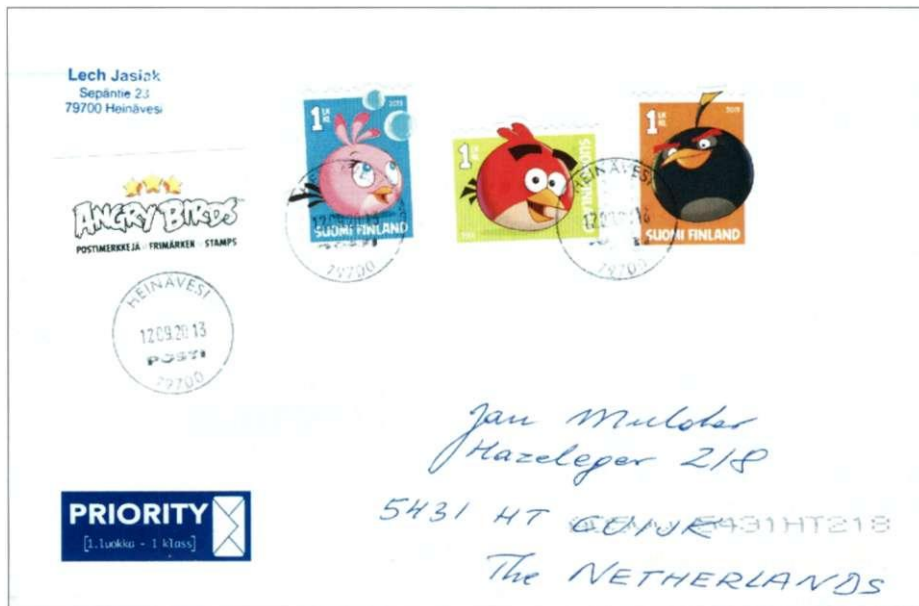
In dit nummer

Boze vogels

Reclame in de Regio

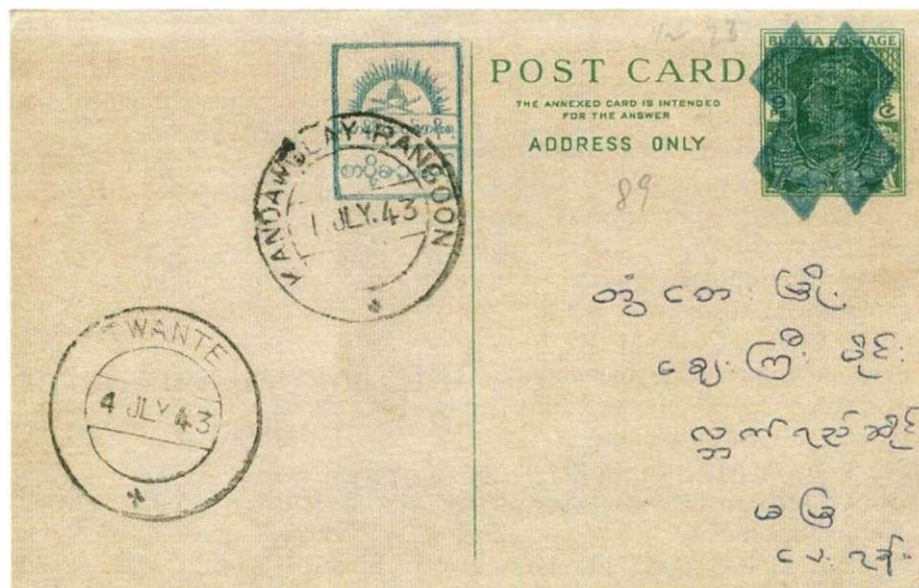
Zonde om weg te gooien

Boze Vogels

In computerspelletjes komen soms de meest vreemde figuren voor, zoals deze boze vogels uit Finland. Meer daarover in het artikel over boze vogels.

Dit gooit u toch niet weg?

Afb5

Redactie:
J. Mulder
J. Spijkerman
J.M.A.G. Stroom

Fotografie:
W.A. v.d. Wagt

Basis ontwerp:
L. Thijsen

Illustraties:
W. Resink

Expeditie:
F. Piers
Tolhuis 35-17
6537 NN Nijmegen
Tel. 024-3444208

Postzegel Totaal

U komt toch ook naar Postzegel Totaal?
23 februari 2014
Noteer vast in uw agenda.

Zonde om weg te gooien

Van de gemeente Arnhem kreeg ik onlangs een container voor mijn oud papier. Pas wanneer je zo'n ding in de schuur hebt staan, kom je erachter hoeveel papier je in een maand weggooit. Natuurlijk wordt alles keurig gerecycled, maar het blijft merkwaardig om in een tijd van economische crisis zo achteloos met grondstoffen om te gaan.

In het verleden was men veel zuiniger met papier. De overheid gaf daarbij het goede voorbeeld, bijvoorbeeld waar het ging om formulieren die niet meer gebruikt konden worden. Weggooien? Welnee! Met een op- of overdruk kregen zulke formulieren een nieuw leven. Met postzegels ging dat precies zo.

Iedere verzamelaar kent voorbeelden van postzegels die met een kleine aanpassing geschikt gemaakt werden voor een nieuwe tarief, een nieuwe functie of zelfs een nieuw land. Datzelfde is ook menigmaal gebeurd met

postwaardestukken. Die zijn tenslotte veel groter dan postzegels, dus met hergebruik van een briefkaart of envelop bespaar je relatief veel meer papier. Voorbeelden van overgedrukte postwaardestukken kom je in vrijwel alle landen tegen, maar we beperken ons in dit artikel tot drie landen: Duitsland, Nederland en Birma. Van alle drie de landen laten we stukken zien uit de tijd rond de Tweede Wereldoorlog.

Duitsland

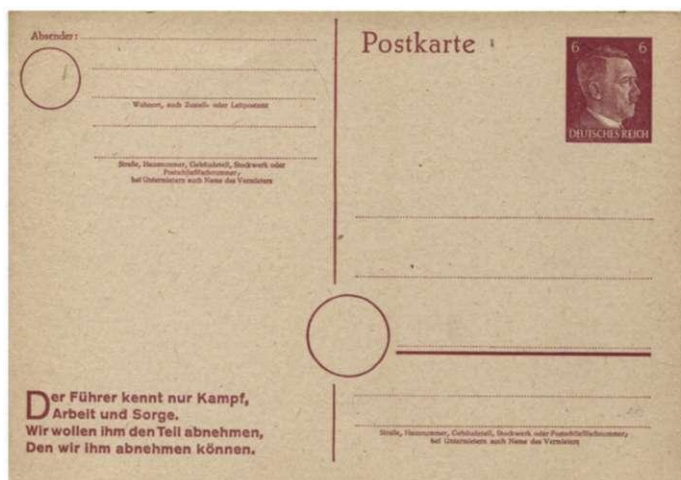
Aan het einde van de Tweede Wereldoorlog was Duitsland geruïneerd. Jarenlange oorlogsinspanningen hadden het land op de rand van een bankroet gebracht en de geallieerde bombardementen hadden de Duitse industrie de genadeklap gegeven. Er was gebrek aan alles, dus ook aan papier. Maar mensen wilden toch schrijven, dus wat deed men? Voorraden ongebruikte briefkaarten met de beeltenis van het vroegere staatshoofd A. Hitler

werden aangepast aan de nieuwe werkelijkheid. Het portret van de Führer werd zwartgemaakt of uitgeknipt. En de propagandateksten op de kaarten ondergingen hetzelfde lot (afbeelding 1a en 1b).

Nederland

Nederland kwam uit de oorlog als een verarmd en leeggeroofd land. Ook Nederlands-Indië, traditioneel een bron van de Nederlandse welvaart, zat economisch aan de grond. Gelukkig lagen bij drukkerij Joh. Enschedé in Haarlem nog ruim vier miljoen Nederlands-Indische briefkaarten van 3½ cent, die door de oorlogsomstandigheden niet naar Indië verscheept hadden kunnen worden. Ze werden in 1945 overgedrukt met een nieuwe waarde en de landsnaam 'Nederland' en waren daarmee geschikt voor binnenlands gebruik (afb. 2).

Het aanpassen van koloniale postwaardestukken voor gebruik in het

Afb 1a (boven) en 1b (onder)

Afb 2 (boven) en 3 (onder)

moederland vond vijf jaar later nogmaals plaats. In 1950 werden ruim 120.000 voorgefrankeerde enveloppen van 6 cent, die in 1940 aangemaakt waren voor Curaçao, overdrukt met 'Nederland 10 cent' en via de postkantoren aan het Nederlandse publiek verkocht (afb. 3).

Birma

De Britse kolonie Birma was tijdens de Tweede Wereldoorlog bezet door Japan. Kort na de oorlog, in 1948, werd het land onafhankelijk. Deze ontwikkelingen hebben hun sporen nagelaten op sommige postwaardestukken. Papier was in Birma sowieso schaars, omdat het uit Brits-Indië geïmporteerd moest worden; het land zelf produceerde geen papier.

De Japanse bezetter paste Birmese postwaardestukken aan door het ze-

Afb 4

gelbeeld van Koning George VI ongedig te maken met een kruis en er een nieuwe aanduiding naast te drukken (afb. 4 en 5 (op de voorpagina)). Maar in sommige gevallen was er aan die postwaardestukken al eerder iets veranderd, zoals te zien is aan de volgende twee briefkaarten:

- een briefkaart van Brits-Indië, door de Engelsen overdrukt met 'Burma' voor gebruik in Birma en daarna door de Japanners aangepast (afb. 6)

- een Birmese briefkaartbriefkaart met betaald antwoord, door de Engelsen overdrukt met een nieuwe waarde en daarna door de Japanners aangepast (afb. 7).

Na de oorlog werden voorgefrankeerde Birmese enveloppen met Japanse overdruk door de Engelsen opgebruikt als gewone enveloppen. Soms werden ze voorzien van postzegels die zelf ook al een opdruk hadden, bijvoorbeeld 'MILY ADMN' (afb. 8).

Zonde om weg te gooien, inderdaad.

J. Spijkerman

Nijmeegse POSTZEGEL- & MUNTENHANDEL

Geopend:
Dagelijks van
10.00-18.00 uur
Maandag gesloten
Donderdag
Koopavond
Zaterdag
Tot 17.00 uur

- POSTZEGELS
- MUNTEN
- BANKBILJETTEN
- OUDE ANSICHTKAARTEN
- BIDPRENTJES
- OUDE GRAVURES

van Weiderenstraat 16
6511 MK Nijmegen
Postbus 1524
6501 BM Nijmegen
Tel./Fax 024 - 322 46 36

www.muntenenpostzegels.nl
muntenenpostzegels@zonnet.nl

En alle soorten postzegel, munten en prentbriefkaartbehoeften

Van boven naar beneden Afb 6-8

